

5. Gear, J. Gear R. Cambridge preparation for the TOEFL Test (2014). Available at: www.cambridge.org

6. Learning a Second Language with Multimedia Materials / Research Center – Center for Implementing Technology in Education: Multimedia Technologies. Available at: <http://www.cited.org/index.aspx>

7. Macsuga Gage A, Simonsen B, Briere D. (2012). “Effective teaching practices that promote a positive classroom environment beyond behavior”. Vol. 22(1).

8. Simmons E. : Visualizing Vocabulary (2002), vol. 24, No. 3. Available at: <https://www.nwp.org/cs/public>

9. Penny Ur and Andrew Wright (1992). Five-Minute Activities. Cambridge University Press.

10. Penny Ur. (1981). Discussions That Work. Cambridge University Press.

Ярошенко О.В.

кандидат педагогічних наук, докторант,

Київський національний лінгвістичний університет

ПРО НЕОБХІДНІСТЬ ФОРМУВАННЯ ПРАГМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ

Оволодіння мовою – це не лише заучування лексичних одиниць, граматичних структур і вміння поєднати їх у речення, але й здатність мовця адекватно породжувати і сприймати мовлення інших людей відповідно до ситуації спілкування. Так, Д. Крістал ще у далекому 1985 році зауважив, що у процесі комунікації мовець обирає мовні засоби для передачі інформації, а також слідує за обмеженнями, які виникають відповідно до соціального характеру взаємодії [5, с. 240]. Крім того, мовлення має здатність впливати на партнера по спілкуванню. Знання слів і граматики є недостатнім для ефективної комунікації, необхідно знати мовця і контекст спілкування, адже це може стати вирішальним для кодування і декодування інформації. Відповідно до цього прагматика – це наука, яка вивчає мову у контексті [3], а прагматична компетентність – це вміння спілкуватися відповідно до контексту і ситуації [4; 8].

Коли співрозмовники належать до однієї мовної спільноти, вони розуміють і розділяють принципи продукування та інтерпретації мовлення у

контексті [3], але якщо представники різних культур спілкуються іноземною мовою правила спілкування не співпадають, а тому це може призводити до комунікативних невдач. Саме тому майбутні філологи повинні вивчати основи прагматики, так як формування мовної, мовленнєвої і лінгвосоціокультурної компетентностей не є достатнім. Знання прагматики допоможе студентам стати ефективними співрозмовниками і досягати мети спілкування.

Науковці досліджували складники прагматичної компетентності і запропонували різні варіанти. Так, складниками прагматичної компетентності, за І.Ю. Павловською і Н.І. Башмаковою, є:

- знання правил побудови і об'єднання висловлювань у текст (дискурс);
- уміння використовувати висловлювання для виконання різних комунікативних функцій (функціональна компетентність);
- уміння послідовно будувати повідомлення відповідно до схем взаємодії (компетентність схематичної побудови мовлення) [2, с. 75].

С. Мармарідоу стверджує, що прагматична компетентність є комбінацією прагмалінгвістичної і соціопрагматичної компетентностей [6]. Прагмалінгвістика вивчає способи використання мови для втілення у повідомлення визначеної комунікативної інтенції [1], а соціопрагматика стосується оцінки соціальної дистанції між комунікантами, соціальні правила і норми використання мови у певній групі, правила поведінки тощо.

Прагмалінгвістична компетентність передбачає ознайомлення з теорією комунікації і оволодіння комунікативними стратегіями [6], а соціопрагматична компетентність охоплює вивчення особливостей втілення у висловлювання мовленнєвих актів, які мають на меті вибачення, скарги, прохання, запрошення, привітання, подачі пропозицій тощо [7].

Зважаючи на сучасний розвиток комунікаційних цифрових технологій, кожен, перебуваючи вдома, може спілкуватися з представниками різних культур. Для цього потрібно вміти порозумітися з партнером по спілкуванню, користуючись іноземною мовою, а тому вивчення іноземної мови не повинне обмежуватися лексикою, граматикою і синтаксисом. Для того, щоб комунікація була ефективною, студенти мовних спеціальностей повинні отримувати достатню кількість інформації про прагматичну складову іншомовної компетентності.

Список використаних джерел:

1. Бацевич Ф.С. Словник термінів міжкультурної комунікації / Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. К. : Довіра, 2007. 207 с.
2. Павловская И.Ю., Башмакова Н.И. Основы методологии обучения иностранным языкам: Тестология. Издание 2-е, испр. и доп. СПб: Филологический факультет СПбГУ, 2007. 224 с.
3. Birner V.J. Introduction to Pragmatics. Wiley-Blackwell: 2013. 193 p.
4. Cohen A.D. Learning Pragmatics from Native and Nonnative Language Teachers. Bristol : MULTILINGUAL MATTERS, 2018. 312 p.
5. Crystal D. A dictionary of linguistics and phonetics. 2nd. edition. Oxford: Blackwell, 1985.
6. Marmaridou S. Pragmalinguistics and sociopragmatics in Wolfram Bublitz Neal R. Norrick (Eds.), Foundations of Pragmatics. Walter de Gruyter GmbH & Co. KG, Berlin/Boston, 2011. 710 p.
7. Ross S.J., Kasper G. (Eds.) Assessing Second Language Pragmatics. Palgrave Macmillan UK, 2013. 366 p.
8. Taguchi N. Pragmatic competence in Japanese as a second language: An introduction. Pragmatic competence / Ed. N. Taguchi. Berlin : Mouton de Gruyter, 2009. P. 1–18.